

ZAKON O UPRAVLJANJU OTPADOM

„Neslužbeni Prečišćeni tekst“

I OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se:

- sve kategorije otpada, osim otpada navedenog u stavu 3. ovog člana;
- sve vrste aktivnosti u upravljanju otpadom, operacije i postrojenja.

Odredbe ovog zakona primjenjuju se i na:

- otpad nastao iskorištavanjem resursa, ekstrakcijom, tretmanom i iskorištavanjem mineralnih sirovina i radom kamenoloma;
 - tečni otpad;
 - životinjski otpad i drugi neopasni materijali prirodnog porijekla koji se mogu koristiti u poljoprivredne svrhe,
 - odloženi eksploziv,
- osim ako to nije regulisano posebnim propisom.

Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na radioaktivni otpad, gasove ispuštene u atmosferu i otpadne vode.

Član 2.

Cilj zakona

Cilj ovog zakona je podsticanje i obezbjeđenje najvažnijih uslova radi sprječavanja nastajanja otpada, prerade otpada za ponovnu upotrebu i reciklaže, izdvajanje sirovinskog materijala i njihovo korištenje za proizvodnju energije i sigurno odlaganje otpada.

Član 3.

Prioriteti u upravljanju otpadom

Radi postizanja cilja i pravovremenog sprječavanja zagađivanja i smanjenja posljedica po zdravlje ljudi i okoliš, upravljanje otpadom će se vršiti na način da osigura:

- minimalno nastajanje otpada, a posebno svođenje opasnih karakteristika takvog otpada na minimum;
- smanjenje nastalog otpada po količini, posebno uzimajući u obzir tokove otpada;
- tretiranje otpada na način kojim se osigurava povrat sirovinskog materijala iz njega,
- spaljivanja ili odlaganja na deponije na okolinski prihvatljiv način onih vrsta otpada koji ne podliježu povratu komponenti, ponovnoj upotrebi ili proizvodnji energije.

Kod utvrđivanja prioriteta iz stava 1. ovog člana uzeće se u obzir:

- ekološke beneficije;
- tehnička izvodljivost za korištenje nabolje raspoložive tehnologije,
- ekonomska izvodljivost.

Upravljanje otpadom će se vršiti na način da se preduzmu sve neophodne mjere koje obezbjeđuju tretman i odlaganje otpada bez ugrožavanja zdravlja ljudi i bez stvaranje štete ili prouzrokovanja značajnog rizika po prirodu, a naročito:

- bez rizika po vode, zrak, tlo, životinje i biljke,
- bez stvaranja smetnji putem buke ili mirisa,
- bez štetnog uticaja po prirodu ili mjesta koja su od posebnog interesa.

II DEFINICIJE

Član 4.

U smislu ovog zakona slijedeći izrazi znače:

- "*otpad*" znači sve materije ili predmete koje vlasnik odlaže, namjerava odložiti ili se traži da budu odložene u skladu sa jednom od kategorija otpada i navedene u listi otpada utvrđenoj u provedbenom propisu;
- "*komunalni otpad*" je otpad iz domaćinstva, kao i drugi otpad koji zbog svoje prirode ili sastava sličan otpadu iz domaćinstva;
- "*opasni otpad*" je svaki otpad koji je utvrđen posebnim propisom i koji ima jednu ili više karakteristika koji prouzrokuje opasnost na zdravlje ljudi i okoliš po svome porijeklu, sastavu ili koncentraciji, kao i onaj otpad koji je naveden u listi otpada kao opasni i regulisan provedbenim propisom;
- "*neopasni otpad*" je otpad koji nije definisan kao "opasni otpad";
- "*inertni otpad*" je otpad koji nije podložan značajnim fizičkim, hemijskim ili biološkim promjenama. Inertni otpad se neće rastvarati, spaljivati ili na drugi način fizički ili hemijski obrađivati, biološki razgrađivati ili nepovoljno uticati na druge supstance sa kojima dolazi u kontakt na način da prouzrokuje zagađenje okoliša ili ugrožavanje zdravlja ljudi. Ukupna vlažnost, sadržaj polutanata u otpadu i ekotoksičnost filtrata mora biti neznatna da ne bi došlo do ugrožavanja kvaliteta površinskih i podzemnih voda;
- „Posebne kategorije otpada“ su otpadne materije koje su važne bilo sa aspekta njihove štetnosti po okoliš i zdravlje ljudi, bilo po količinama koje nastaju i kao takve zahtjevaju posebno uređen način upravljanja od mjesta nastajanja, preko skupljanja, transporta i tretmana, do konačnog zbrinjavanja.
- "*vlasnik*" je proizvođač otpada i fizička ili pravna osoba koja posjeduju otpad;
- "*proizvođač*" je bilo koja osoba čijom aktivnošću se proizvodi otpad (originalni proizvođač), i/ili bilo koja osoba koji obavlja pred-tretman, sortiranje ili druge operacije koje dovode do promjene fizičkih karakteristika ili sastava otpada;
- „Proizvođač i uvoznik proizvoda“ je pravno lice koje na profesionalnoj osnovi razvija, proizvodi, prerađuje, obrađuje, prodaje, unosi ili uvozi, odnosno prvi stavlja na tržište Federacije BiH proizvode, uređaje i opremu, koji poslije upotrebe postaju posebne kategorije otpada.

- «odlagač » je bilo koja osoba kojoj se isporučuje otpad ili koja obavlja odlaganje takvog otpada;

- "operator" je fizička ili pravna osoba odgovorna za bilo koju vrstu aktivnosti upravljanja otpadom;

- "upravljanje otpadom" znači sistem aktivnosti i radnji vezanih za otpad, uključujući prevenciju nastanka otpada, smanjivanje količine otpada i njegovih opasnih karakteristika, tretman otpada, planiranje i kontrolu aktivnosti i procesa upravljanja otpadom, transport otpada, uspostavljanje, rad, zatvaranje i održavanje uređaja za tretman otpada nakon zatvaranja, monitoring, savjetovanje i obrazovanje u vezi aktivnosti i radnji na upravljanju otpadom;

- "tretman " znači fizičke, termalne, hemijske ili biološke procese, uključujući sortiranje, koji mijenjaju karakteristike otpada u cilju smanjivanja količine ili opasnih osobina, olakšavaju rukovanje ili povećavaju povrat komponenti otpada;

- «povrat komponenti» znači povrat materijala i energije iz iskorištenih proizvoda ili otpada u privredni sistem primjenom određenog tehnološkog postupka ili spaljivanjem;

- "ponovno korištenje" znači svaku aktivnost kojom se otpad upotrebljava za namjenu za koju je prvobitno korišten;

- "skupljanje" znači sistemsko skupljanje i po mogućnosti sortiranje otpada u cilju olakšanja budućeg tretmana;

- "transport" znači promet otpada van postrojenja;

- "skladištenje" znači ostavljanje otpada od strane proizvođača unutar postrojenja i pogona, a najviše 3 godine, na način koji isključuje opasnost po okoliš i ljudsko zdravlje;

- "odlaganje" znači bilo koju aktivnost utvrđena u provedbenom propisu;

- "deponija" znači mjesto odlaganje otpada u svrhu konačnog odlaganja na površini ili ispod površine zemljišta, uključujući:

- unutrašnja mjesta za odlaganje (npr. deponije gdje proizvođač otpada zbrinjava vlastiti otpad na mjestu nastanka) i

- stalna mjesta (npr. više od jedne godine) koja se upotrebljavaju za dugogodišnje odlaganje otpada ali isključujući:

- objekte gdje nije dozvoljeno skladištenje otpada, a otpad je spreman za dalji transport u cilju ponovnog korištenja, tretmana ili odlaganja na drugom mjestu i

- predhodno skladištenje otpada za ponovnu upotrebu ili tretman za period po pravilu manji od tri godine ili

- prethodno skladištenje otpada za odlaganje u periodu manjem od jedne godine.

- "biorazgradivi otpad" je svaki otpad koji je pogodan za aerobnu ili anaerobnu razgradnju, kao što je hrana, vrtni otpad, papir i karton;

- "tečni otpad" je svaki otpad u tečnoj formi, isključujući mulj.

- "centar za upravljanje otpadom" je sistem građevina i uređaja za tretman, povrat komponenti i/ili zbrinjavanje otpada.

- "zbrinjavanje otpada" je svaki postupak tretmana ili odlaganja otpada u skladu sa odredbama ovog zakona.

III OSNOVNA NAČELA

Član 5.

Načela upravljanja otpadom su:

- prevencija*- izbjegavanje nastajanja otpada ili smanjivanje količine i štetnosti nastalog otpada da bi se smanjio rizik po zdravlje ljudi i okoliš i da bi se izbjegla okolinska degradacija;
- mjere opreznosti*- sprječavanje opasnost ili šteta po okoliš koju prouzrokuje otpad, preduzimanje mjera, čak i ako nije na raspolaganju potpuna naučna podloga;
- odgovornost proizvođača otpada*- proizvođač je odgovoran za odabir najprihvatljivijeg okolinskog rješenja prema karakteristikama proizvoda i tehnologiji proizvodnje, uključujući životni ciklus proizvoda i korištenje najadekvatnije raspoložive tehnologije;
- princip zagađivač plaća*- proizvođač ili vlasnik otpada snosi sve troškove prevencije, tretmana i odlaganja otpada, uključujući brigu nakon upotrebe i monitoring. On je i finansijski odgovoran za preventivne i sanacione mjere zbog šteta po okoliš koje je prouzrokovao ili će ih najvjerojatnije prouzrokovati;
- blizina*- tretman ili odlaganje otpada treba se vršiti u najbližem adekvatnom postrojenju ili lokaciji, uzimajući u obzir okolinsku i ekonomsku profitabilnost,
- regionalnost*- razvoj tretmana otpada i izgradnja objekata za njegovo odlaganje treba se vršiti na način da pokriva potrebe regiona i omogućava samoodrživost izgrađenih objekata.

IV PLANIRANJE UPRAVLJANJA OTPADOM

Član 6.

U planiranju upravljanja otpadom nadležni organi dužni su izraditi planove za upravljanje otpadom koji će obuhvatiti:

- vrstu, količinu i porijeklo otpada koji se proizvodi i koji se treba tretirati ili odložiti;
- ciljeve upravljanja otpadom;
- opće tehničke zahtjeve za upravljanja otpadom i uređaje unutar područja na kojima se nalaze;
- raspoloživ i podesan tretman i mjesta odlaganja i uređaje unutar određene teritorije;
- specijalne ugovore za tretman ili odlaganje otpada za veći broj općina;
- specijalne ugovore za pojedine vrste otpada, kao što je opasni otpad, tečni otpad, ambalažni otpad, itd.
- strateške ciljeve sa razrađenim prioritetima u upravljanju otpadom i pojedinim aktivnostima koje se trebaju preduzeti;
- listu mjera koje se trebaju preduzeti,
- procjenu troškova za izvršavanje zadataka u upravljanju otpadom.

Federalni plan upravljanja otpadom je provedbeni dokument Strategije iz čl. 8. ovog Zakona i donosi se na period od pet godina.

Federalni plan upravljanja otpadom iz stava 2. ovoga člana donosi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada FBiH), na prijedlog Federalnog ministarstva okoliša i turizma. (u daljem tekstu: Ministarstvo). Vlada FBiH može za upravljanje pojedinim kategorijama otpada donositi i pojedinačne planove.

Federalni plan upravljanja otpadom iz stava 2. ovoga člana objavljuje se u "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine".

Nadzor nad provedbom Federalnog plana upravljanja otpadom iz stava 2. ovoga člana obavlja Ministarstvo. Ministarstvo je dužno jednom godišnje, do 30. juna tekuće godine za prethodnu godinu, podnositi Vladi FBiH izvještaj o izvršenju utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera iz plana upravljanja otpadom.“

Član 7.

Međuentitetsko tijelo za okoliš, pored ovlaštenja utvrđenih u Zakonu o zaštiti okoliša, ovlašten je i da koordinira na entitetskom nivou izradu strategije upravljanja otpadom.

Koordinacija iz stava 1. ovog člana se vrši:

- davanjem smjernica o metodologiji razvoja i sadržaju strategije upravljanja otpadom u entitetu;
- davanjem komentara i mišljenja na nacрте strategija upravljanja otpadom;
- održavanjem zajedničkih sastanaka radi usklađivanja nacрте strategija,
- utvrđivanjem opće politike upravljanja otpadom na državnom nivou koja obuhvata pitanja navedena st.1-4. člana 6. i opasni otpad.

Član 8.

Strategija upravljanja otpadom Federacije BiH

Strategiju upravljanja otpadom na period od deset godina donosi Parlament Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu:Parlament Federacije) na prijedlog Vlade Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada FBiH).

Stručne i druge poslove u izradi Strategije upravljanja otpadom vrši Federalno ministarstvo okoliša i turizma (u daljem tekstu: federalno ministarstvo).

Izrada propisa iz stava 1.ovog člana vrši se u saradnji sa

- Međuentitetskim tijelom za okoliš;
- predstavnicima Vlade Republike Srpske
- predstavnicima ekonomskih udruženja;
- predstavnicima udruženja za zaštitu okoliša;
- predstavnicima kantonalnih Vlada.

Propis iz stava 1. ovog člana mora biti usklađen sa Strategijom ekonomskog razvoja FBiH i kantonalnim planovima ekonomskog razvoja.

Vlada FBiH će dvogodišnje podnositi izvještaj Parlamentu Federacije o provođenju strategije.

Član 9.

Kantonalni planovi za upravljanje otpadom

Svaki kanton će donijeti plan upravljanja otpadom na svom području.

Plan iz stava 1.ovog člana mora biti usaglašen sa Strategijom upravljanja otpadom Federacije BiH i Federalnim planom upravljanja otpadom.

Plan iz stava 1.ovog člana donosi zakonodavno tijelo kantona.

Kantonalnim propisom uredit će se uslovi za planiranje upravljanje otpadom u općinama.

Izrada plana iz stava 1.ovog člana vrši se u saradnji sa općinskim organima, ekonomskim udruženjima i udruženjima za zaštitu okoliša.

Član 10.

Kantonalnim propisom utvrdit će se zadaci općina u izradi općinskih planova upravljanja otpadom koji trebaju sadržavati najmanje:

- programe o skupljanju opasnog otpada iz domaćinstava;
- programe za korištenje komponenti iz komunalnog otpada;
- programe za smanjenje procenta biorazgradivog otpada i ambalažnog otpada u komunalnom otpadu;
- programe za podizanje javne svijesti u upravljanju otpadom;
- lociranje postrojenja za upravljanje otpadom;
- saradnja između općina radi postizanja zadatah ciljeva.

Izrada planova iz stava 1. ovog člana vrši se u saradnji sa nadležnim kantonalnim i općinskim organima, poslovnim zaineresiranim grupama i udruženjima za okoliš.

Planovi iz stava 1. ovog člana dostavljaju se kantonalnom ministarstvu nadležnom za pitanja okoliša (u daljem tekstu: kantonalno ministarstvo).

Član 11.

Poslove upravljanja otpadom iz nadležnosti Federacije BiH vrši federalno ministarstvo u saradnji sa Federalnim ministarstvom zdravlja i drugim nadležnim ministarstvima.

Poslove prekograničnog prometa otpada i poslove upravljanja otpadom i postrojenjima za tretman otpada koji obuhvataju područje dva ili više kantona vrši federalno ministarstvo.

Izuzev poslova iz stava 2. ovog člana poslove upravljanja svim vrstama otpada, određivanje lokacija i zemljišta u poslovima upravljanja otpadom i postrojenjima vrši kantonalno ministarstvo.

Član 12.

Za obavljanje aktivnosti upravljanja otpadom i njegovog odlaganja potrebno je pribaviti dozvolu osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Dozvola iz stava 1. ovog člana ne isključuje dobijanje urbanističke saglasnosti, dozvole za građenje i dozvola utvrđenih posebnim propisima.

Dozvola iz stava 1. ovog člana nije potrebna u sljedećim slučajevima:

- prikupljanja i kretanja otpada unutar lokacije proizvođača otpada;
- kretanja otpada između različitih postrojenja ili lokacija istog proizvođača izuzev opasnog otpada;
- prevoza otpada koji proizvodi proizvođač sa svojim vlastitim prevoznim sredstvima do lokacije ili postrojenja za tretman, u slučaju malih količina ne većih od 100 kg po kretanju, izuzev opasnog otpada,
- vraćanja ambalaže ili korišćenih proizvoda od strane proizvođača proizvoda.

Za prikupljanje, kretanje i prevoz otpada građana koji je ograničen samo na vlastiti otpad proizveden u domaćinstvima nije potrebna dozvola iz stava 1. ovog člana ukoliko nije drugačije određeno posebnim propisom.

Član 13.

Zahtijev za dobijanje dozvole mora sadržavati sljedeće:

- podatke o podnosiocu zahtijeva i operatoru kada se radi o različitim osobama;
- opis vrste i ukupne količine otpada-ulazak i izlazak;
- opis očekivanih uticaja na okoliš;
- predloženi ili stvarni kapacitet postrojenja ili lokacije;
- opis postrojenja ili lokacije, uključujući karakteristike okoliša;
- predloženi/postojeći tretman;

- predložene/postojeće metode za sprječavanje i smanjenje zagađivanja;
- predložene/postojeće aktivnosti, praćenje i plan kontrole;
- predložen plan za aktivnosti zatvaranja i postupke nakon zatvaranja,
- finansijske i druge garancije od strane podnosioca zahtjeva.

Dozvola iz člana 12. stav 1. ovog zakona neće se izdati ako:

- projekat nije u skladu sa pravnim, okolinskim i zdravstvenim zahtjevima;
- nema tehničkih eksperata za upravljanje postrojenjima ili lokacijom;
- nije obezbjeđen tehnički i profesionalni razvoj i obuka osoblja;
- nisu poduzete neophodne mjere sprječavanja nesreća i ograničenje njihovih posljedica;
- nije osigurana odgovarajuća finansijska ili druga garancija,
- projekat nije u skladu sa odgovarajućim planom (vima) za upravljanje otpadom.

Dozvola iz člana 12. stav 1. ovog zakona sadrži :

- vrstu i količinu otpada koji se treba tretirati i/ili odložiti;
- opće tehničke zahtjeve za rad, monitoring i sisteme praćenja;
- metode tretmana;
- mjere predostrožnosti koje se trebaju preduzeti,
- podatke o porijeklu, odredištu i tretmanu otpada, te vrste i količine takvog otpada;
- period na koji se dozvola daje.

Provedbenim propisom uredit će se davanje dozvole za aktivnosti male privrede u upravljanju otpadom.

Dozvola se izdaje na period od 5 godina i može se produžiti za isti vremenski period ukoliko se ne promijene uslovi pod kojim je dozvola izdata.

Član 14. Finansijske garancije

Finansijske i druge garancije za pokrivanje troškova rizika od mogućih šteta, sanacije i postupaka nakon zatvaranja uplaćuju se u kantonalni fond na čijem teritoriju se nalazi odlagalište.

Finansijska garancija mora biti srazmjerna količini otpada, očekivanim troškovima i pojavi rizika.

Finansijska garancija ili dio garancije za rad deponije važi sve dok je potrebna, a najmanje 30 godina nakon zatvaranja deponije.

V ODGOVORNOST U UPRAVLJANJU OTPADOM I AKTIVNOSTIMA

Član 15.

Opći propisi za upravljanje otpadom

Sve aktivnosti se trebaju preduzimati tako da imaju veoma mali uticaj na okoliš i ljudsko zdravlje, smanjuju opterećenje i korištenje okolinskih resursa, ne ugrožavaju ljudsko zdravlje ili zagađuju okoliš, smanjuju količine i štetne uticaje otpada, unapređuju ponovno korištenje i reciklažu otpada i sigurno odlaganje otpada.

U cilju sprječavanja proizvodnje otpada i smanjenja količina i štetnih uticaja otpada stimulisat će se:

- racionalno korištenje materijala i energije;
- čuvanje materijala i ostataka unutar procesa proizvodnje i potrošnje što je više moguće;
- proizvodnja proizvoda koji produkuju najmanju količinu otpada i stvaraju najmanje štetnih uticaja,
- zamjena materijala koji prouzrokuju rizik kad postanu otpad.

Stimulisat će se ponovno korištenje otpada, reciklaža otpada, zamjena sirovinskog materijala sa otpadom u cilju korištenja materijala ili energije iz otpada, a ukoliko to nije moguće, stimulisat će se korištenje otpada kao energetskog izvora.

Proizvedeni otpad se koristi ako je ekološki koristan, tehnički izvodiv i ekonomski opravdan.

Otpad se odlaže samo ako nije moguće korištenje njegovog materijala i/ili energije u postojećim tehničkim i ekonomskim uslovima i ako su troškovi ponovnog korištenja nerazumno visoki u poređenju sa troškovima odlaganja.

Zabranjeno je napuštati, gomilati, odlagati ili tretirati otpad bez nadzora.

Zabranjeno je miješati različite vrste otpada, osim ako se tako omogućava povrat sirovina i/ili odlaganje.

Član 16.

Odgovornost proizvođača

Proizvođač je dužan dizajnirati proizvod i ambalažu, koristiti tehnologije i razvijati proizvodnju na način koji najefikasnije koristi materijale i energiju, stimuliše ponovno korištenje i reciklažu proizvoda, a na kraju životnog ciklusa proizvoda će promovisati okolinski održiv tretman, korištenje i odlaganje.

Proizvođač je dužan koristiti takve sirovine i osnovne materijale, polu-proizvode i ambalažu koje smanjuju upotrebu energije i materijala i čijom upotrebom se smanjuje proizvodnja otpada i upotreba ambalaže koja duže traje i ne ugožava okoliš kada postane otpad.

Ostaci nastali u toku tehnološkog procesa, a koji se uvode ponovo u tehnološki proces, kao i proizvodi koji se mogu koristiti ponovo za prvobitnu svrhu bez daljeg tretmana, postaju otpad jedino kada izađu iz ovog proizvodnog ciklusa.

Da bi se ispunile obaveze utvrđene u st. 1.-3. ovog člana proizvođač je dužan:

- ispuniti minimum zahtjeva u pogledu skupljanja i ponovnog korištenja raznih vrsta otpada koji su utvrđeni provedbenim propisima;
- ispuniti minimum zahtjeva za odlaganje, posebno za deponije onih vrsta otpada koji su utvrđeni posebnim propisima,
- ne koristiti materijale i opasne supstance i/ili robu koje prelazi granične vrijedosti za ove materijale ili supstance kao što je utvrđeno posebnim propisima.

Član 17.

Proizvođač je dužan obavijestiti prodavača i potrošača o važnim karakteristikama proizvoda i ambalaže sa aspekta upravljanja otpadom, kao i o načinu tretmana u slučaju kraja životnog ciklusa proizvoda i otpada produkovanog iz njega.

Provedbenim propisom utvrdit će se obrazac, sadržaj i postupak obavještanja.

Kvalitet otpada na kraju životnog ciklusa proizvoda i ambalaže, dugoročni kvalitet proizvoda i ponovno korištenje i pakiranje, materijalne karakteristike proizvoda, pakiranje i obnovljivost kvaliteta biće označeni na odgovarajući način u skladu sa posebnim propisima.

Član 18.

Proizvođač će primiti nazad i/ili nadoknaditi korištene proizvode ili otpad od proizvoda od vlasnika u skladu sa posebnim propisima radi ponovnog korištenja, reciklaže ili odlaganja na okolinski prihvatljiv način.

Proizvođač može primiti natrag ili nadoknaditi proizvode ili otpad od proizvoda od vlasnika ili sklopiti ugovor za pružanje usluga na dobrovoljnoj osnovi sa prodavačem.

Proizvođač će nadoknaditi depozit koji je prethodno platio za proizvod.

Provedbenim propisom utvrdit će se obaveza korištenja sistema za nadoknađivanje depozita kada se radi o određenim proizvodima.

Član 19.

U skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša operator postrojenja za koje je potrebna okolinska dozvola izrađuje plan o upravljanju otpadom koji sadrži:

- dokumentaciju o otpadu koji proizvodi preduzeće (porijeklo, vrste otpada u skladu sa listom otpada, sastav, količina);
- mjere koje se trebaju preduzeti radi sprječavanja proizvodnje otpada, posebno kada se radi o opasnom otpadu;

- odvajanje otpada, posebno opasnog otpada od druge vrste otpada i od otpada koji će se ponovo koristiti;
- odlaganje otpada na deponiji,
- metode tretmana i/ili odlaganja.

Kod postojećih i novih postrojenja plan za upravljanje otpadom se prilaže kao dodatak zahtjevu za dobijanje okolinske dozvole u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti okoliša.

Planovi za upravljanje otpadom preduzeća se ažuriraju svake pete godine ili nakon promjene u radu postrojenja.

Član 20.

Operator postrojenja za koja je potrebna okolinska dozvola kao proizvođač, mora odrediti osobu odgovornu za poslove upravljanja otpadom. Nadležni organ iz člana 11. ovog zakona će biti obaviješten o imenovanju odgovorne osobe.

Odgovorna osoba je dužna da:

- izradi i ažurira nacrt plana za upravljanje otpadom;
- sprovede plan za upravljanje otpadom;
- predlaže mjere za poboljšanje prevencije, ponovnog korištenja i reciklaže otpada,
- nadzire ispunjenje utvrđenih uvjeta za upravljanje otpadom i o tome izvještava operatora.

Odgovornost osobe iz stava 1. ovog člana ne oslobađa operatora finansijske i pravne odgovornosti za poštovanje zahtjeva za upravljanje otpadom.

Član 21.

Odgovornost prodavača

Prodavač proizvoda i usluga (u daljem tekstu: prodavač) dužan je vratiti i/ili nadoknaditi depozite, prikupljati na selektivan način i isporučivati proizvode i ambalažu koji su na kraju životnog ciklusa proizvođaču ili operatoru koji je ovlašten za pružanje usluga upravljanja otpadom ako je to utvrđeno posebnim propisom.

Prodavač može proizvođaču vratiti ili nadoknaditi pakovane proizvode ili otpad nastao iz njih kada je on odgovoran za tretman, ponovno korištenje i reciklažu otpada u skladu sa posebnim propisima.

Član 22.
Zajednički uslovi za proizvođača i prodavača

Proizvođač i prodavač mogu prenijeti obaveze iz člana 16. stav 1. i člana 21. stav 1. ovog zakona na operatora sistema za prikupljanje otpada putem sporazuma ili ugovora.

Uslovi za prenošenje obaveza iz stava 1 ovog člana utvrdit će se provedbenim propisom.

Uvoznik ima istu odgovornost kao i proizvođač prema članu 17.-19. ovog zakona.

Član 23.
Sistem prikupljanja otpada

Sistem za prikupljanje otpada može uspostaviti proizvođač i/ili prodavač ili operator za upravljanje otpadom.

Pored zahtjeva iz člana 13. stava 1. ovog zakona zahtjev za uspostavu sistema za prikupljanje otpada sadrži:

- organizacionu strukturu sistema,
- geografsko područje sa koga se prikuplja otpad;
- vrste otpada koje se trebaju prikupiti;
- raspored prikupljanja,
- metode tretmana.

Pored razloga iz člana 13. stav 2. ovog zakona dozvola se neće izdati ako nije obezbijeđen:

- dovoljan broj i raspored mjesta za prikupljanje;
- ispunjavanje ciljeva utvrđenih posebnim propisom,
- okolinski prihvatljivo upravljanje otpadom.

Dozvola mora da sadrži opis i glavne elemente sistema za prikupljanje, vrstu i količini otpada, geografsko područje koje ovaj sistem pokriva, finansije, raspored skupljanja, dokumentaciju o protoku otpada.

Troškovi uspostavljenog sistema za prikupljanje otpada podliježu kontroli nadležnog organa za nadzor tržišta.

Član 24.
Odgovornost proizvođača i vlasnika otpada

Proizvođač i vlasnik otpada dužni su skupljati, brinuti se o ponovnom korištenju i reciklaži ili odlaganju otpada koji je produkovan zbog njihovih aktivnosti ili otpada kojeg posjeduju.

Proizvođač i vlasnik otpada dužni su da prije odlaganja i ponovnog korištenja otpada uskladište otpad na okolinski prihvatljiv način.

Obavezu ponovnog korištenja i reciklažu ili odlaganje preuzima proizvođač ili vlasnik sam ukoliko:

- koristi odgovarajuću opremu za ponovno korištenje i reciklažu ili odlaganje, proceduru ili postrojenje u skladu sa uslovima datim u posebnom propisu,
- koristi metodologiju propisanu za rad preduzeća za tretman otpada i snoseći troškove takvog tretmana.

Selektivno prikupljanje, pakovanje i označavanje otpada uredit će se posebnim propisima.

Član 25. **Upravljanje komunalnim otpadom**

Skupljanje i tretiranje komunalnog otpada vrši se u skladu sa posebnim propisom o komunalnim preduzećima.

Kantonalnim propisom uredit će se osnivanje i rad komunalnih preduzeća i obaveze općina u pružanju komunalnih usluga.

Domaćinstva su dužna prikupljati svoj produkovani otpad i predati ga komunalnim preduzećima za otpad, a opasni otpad predati na određena mjesta za prikupljanje (centre) ili osobi koja je nadležna za pružanje usluga u upravljanja otpadom.

Proizvođači otpada koji nisu domaćinstva će koristiti usluge komunalnih preduzeća za otpad koji oni proizvode ukoliko njihov otpad ima iste ili slične osobine kućnog otpada.

Proizvođači nisu obavezni koristiti usluge komunalnih preduzeća za otpad ukoliko skupljaju i tretiraju svoj otpad u skladu sa okolinskim propisima i ako predaju svoj otpad ovlaštenom operatoru za upravljenje otpadom.

U slučaju uvođenja sistema selektivnog prikupljanja otpada, domaćinstva i drugi vlasnici otpada će biti obavezni selektirati otpad u skladu sa tim propisom.

Član 26.

Kantonalim propisom uredit će vršenje poslova javnih usluga, posebno servisa za selektivni tretman otpada.

Poslovi javnih usluga obuhvataju:

- prikupljanje otpada iz domaćinstava i drugih prostorija koje proizvode komunalni otpad;
- tretman komunalnog otpada uključujući upravljanje povrata sirovina i/ili odlaganja,
- mjesta za selektivno prikupljanja otpada.

Posebnim propisom uredit će se uslovi plaćanja javnih usluga.

Član 27.

Usluge iz člana 26.ovog zakona vrši operator za upravljanje otpadom koji dobije posao putem tendera.

Tender se može dati za sve aktivnosti upravljanja otpadom ili samo za jednu ili više aktivnosti upravljanja otpadom.

Član 28.

Kantonalnim propisom iz člana 25. ovog zakona uredit će se :

- geografsko područje koje pokriva preduzeće;
- osnovne zahtjeve za obezbjeđenje rada preduzeća, uključujući metode skupljanja (kao npr. selektivno skupljanje otpada), učestalost, prava i obaveze domaćinstava i preduzeća čiji je otpad sličan otpadu iz domaćinstva;
- određivanje načina korištenja usluga komunalnih preduzeća za otpad za proizvođače i vlasnike otpada, a koji nisu domaćinstva;
- vrste kaznenih odredbi i stimulacionih mjera;
- tehničke i druge zahtjeve koji se odnose na rad komunalnih preduzeća za otpad uključujući skupljanje, tretman i odlaganje;
- uvođenju sistema selektivnog prikupljanja otpada, zajedno sa određivanjem mjesta za selektivno prikupljanje otpada;
- određivanje lokacije za deponije i lokacije za druge vrste tretmana otpada;
- procjena visine naknade koja obezbjeđuje pouzdan, kontinuiran i prihvatljiv rad komunalnih preduzeća za otpad i adekvatne uslove plaćanja,
- uslove za pronalaženje i tretiranje nezakonito odloženog komunalnog otpada.

Član 29.

Tretman otpada

Operator postrojenja za tretman otpada smatrat će se i proizvođačem otpada ukoliko prizvodi otpad u toku tretmana.

Operator će voditi evidenciju podataka o otpadu koji je preuzeo na tretman i koji nastaje u toku tretmana i obavijestiti nadležni organ u skladu sa posebnim propisom najmanje jednom godišnje.

Izvještaj će sadržavati najmanje:

- vrstu i sastav otpada u skladu sa listom otpada i njenim sadržajem;
- količinu otpada,
- porijeklo ili izvor otpada.

Provedbenim propisom može se zahtijevati odobrenje ili tehnička osposobljenost za korištenje i prodaju određenih tehnologija za tretman otpada, opreme i materijala.

Član 30. **Skupljanje otpada**

Proizvođač ili vlasnik otpada će skupljati otpad selektivno u skladu sa potrebom budućeg tretmana.

Prikupljanje otpada unutar lokacije proizvođača ili vlasnika na način koji isključuje rizik po okoliš vremenski je ograničeno i ne zahtjeva posebnu dozvolu.

Operator za prikupljanje otpada skuplja otpad od proizvođača i vlasnika i transportuje ga do mjesta za prikupljanje otpada, transfer stanice ili mjesta za ponovnu upotrebu i recikliranje, tretman ili konačno odlaganje.

Operator za prikupljanje otpada može preuzeti otpad od vlasnika na mjestima za prikupljanje.

Član 31. **Korištenje otpada**

Otpad se može koristiti korištenjem materijala i obnovom energije.

Otpad će se koristiti na način da proizvodi koji nastaju korištenjem otpada neće prouzrokovati veće okolinsko opterećenje nego proizvodi iz osnovnog sirovinskog materijala.

Član 32. **Transport otpada**

Otpad će se transportovati na način koji isključuje zagađenje okoliša.

U slučaju zagađenja nastalog u toku transporta, prevoznik će biti odgovoran za čišćenje i dovođenje u prvobitno stanje zagađenog područja.

U slučaju transporta koji nije kombinovan sa aktivnostima tretmana otpada prevoznik će u skladu sa stavom 1. ovog člana biti odgovoran samo za ispravnu isporuku otpada na odredište koje je odredio pošiljalac, a koja je odobrena kao lokacija za upravljanje otpadom.

Ako se otpad ne može isporučiti na odredište prevoznik će vratiti otpad pošiljaocu.

Transport opasnog otpada će biti praćen odgovarajućom dokumentacijom utvrđenom u posebnim propisima.

Opasni otpad u toku transporta mora biti označen i pakovan u skladu sa posebnim propisom. Prevoz opasnog otpada mora biti usklađen sa općim zahtjevima za prevoz opasnih roba.

Član 33.

Odlaganje i tretman otpada

(1) Načini odlaganja mogu biti:

- odlaganja i tretmana na lokaciji deponije,
- termički tretman,
- druge hemijske, biološke ili fizičke tretmane.

(2) Prioritet u izdavanju potrebnih dozvola za nove deponije imaju regionalne deponije.

(3) Sastavni dio deponija je centar za upravljanje otpadom.

Član 34.

Deponija

U skladu sa članom 13. stav 3. ovog zakona u dozvoli će se utvrditi:

- klasa deponije (deponija za opasni; deponija za bezopasni; deponija za inertni otpad);
- spisak definisanih vrsta i ukupna količina otpada koja je dozvoljena da se odloži na deponiji;
- zahtjeve za pripremu deponije, aktivnosti deponovanja, monitoring i kontrola, uključujući plan za nepredviđene situacije, kao i privremene zahtjeve za zatvaranje deponija i postupke nakon zatvaranja;
- zahtjeve za postupke primanja otpada,
- obavezu podnosioca zahtjeva da izvijesti, bar jednom godišnje, nadležni organ o vrstama i količinama odloženog otpada i o rezultatima programa monitoringa.

Nadležni inspekcijski organi izvršit će inspekcijski pregled lokacije u pogledu ispunjenja uslova iz dozvole, prije početka odlaganja.

Član 35. Spaljivanje

U skladu sa članom 13. stav 1. ovog zakona zahtjev za spaljivanje otpada treba da sadrži slijedeće garancije:

- da je postrojenje projektovano, opremljeno i funkcioniše u skladu s zahtjevima kategorije otpada koji se spaljuje;
- da se omogućí u što većoj mjeri povrat toplote koja se proizvede u procesu spaljivanja;
- da se ostaci svedu na minimum u količinskom smislu i u smislu štetnosti i omogućí reciklaža gdje je to moguće,
- da se odlaganje ostataka otpada čija se proizvodnja ne može spriječiti, redukovati ili reciklirati izvršava u skladu s odredbama ovog zakona.

U skladu sa članom 13. stav 3. ovog zakona izdata dozvola treba da sadrži:

- listu kategorije otpada koji se mogu tretirati ;
- podatke o ukupnom kapacitetu postrojenja za spaljivanje otpada,
- specificirane postupke uzorkovanja i mjerenja radi ispunjenja obaveza periodičnih mjerenja za svakog zagađivača vazduha ili vode.

Dozvola koju izdaje nadležni organ za postrojenja za spaljivanje opasnog otpada osim podataka iz stava 2 ovog člana sadrži:

- količine različitih kategorija opasnog otpada koji se može tretirati,
- specifikaciju minimalnog i maksimalnog protoka masa tih opasnih otpada, njihove najniže i najviše kalorijske vrijednosti i njihov maksimalan sadržaj zagađujućih materija (PCB, PCP, hlora, flaura, sumpora, teških metala).

Član 36. Opšti zahtjevi za opasni otpad

Otpad koji se ne nalazi na listi otpada u posebnom propisu ili provedbenom propisu kao opasni ili čiji je sadržaj nepoznat, smatrat će se opasnim dok se ne ustanovi da su opasni ili bezopasni.

Za smjesu opasnih otpada s drugim otpadom ili materijalima nadležni organ izdat će posebnu dozvolu.

U skladu sa stavom 2. ovog člana dozvola će se izdati ako:

- se korištenje ili odlaganje otpada može efikasnije poduzeti kao tretman smjese, nego kao tretman njenih pojedinih komponenti;
- rizik po okoliš i zdravlje zbog smjese nije povećan;
- smjesa ne predstavlja rizik za vodu, vazduh, zemlju, biljni i životinjski svijet;
- smjesa ne prouzrokuje štetu okolišu bukom ili mirisom,
- smjesa ne ugrožava pejzaže ili mjesta od posebnog interesa.

Opasni otpad proizveden u domaćinstvima, institucijama ili službama se sakuplja odvojeno, na način da se onemogućí zagađivanje i šteta po okoliš.

Predaja otpada operatoru ovlaštenom za skupljanje opasnog otpada vrši se u skladu sa posebnim propisom.

Član 37. **Katastar zagađivača**

Svaka deponija mora biti registrovana u katastru nekretnina i katastru zagađivača (u daljem tekstu: katastar).

Postojeće deponije ili one koje su zatvorene kao rezultat revidiranja plana prilagođavanja registruju se u katastar na osnovu odluke nadležnog organa za zaštitu okoliša.

Vlasnik deponije je dužan po zatvaranju deponije izraditi procjenu uticaja na okoliš i dostaviti je nadležnom organu.

Ukoliko vlasnik deponije vršeći procjenu uticaja na okoliš ustanovi značajnu kontaminaciju otpadom obavjestiće o tome nadležni organ.

Nadležni organ obavještava katastar o kontaminaciji, prirodi i obimu kontaminacije.

U slučaju iz stava 4.ovog člana nadležni organ naložiće vlasniku deponije preduzimanje mjera za sprječavanje potencijalne opasnosti za zdravlje ili štete i zagađivanja okoliša.

VI PREKOGRANIČNI PROMET OTPADA

Član 38. **Opšti zahtjevi prekograničnog kretanja otpada**

Prekogranični promet otpada vrši se pod uslovom da:

- Država BiH-Federacija BiH- izvoznica nema tehničke mogućnosti i neophodna postrojenja, kapacitete ili odgovarajuće lokacije za odlaganje otpada, radi odlaganja otpada na ekološki prihvatljiv i efikasan način ili se otpadi koriste kao sirovina za industriju recikliranja ili povrata komponenti u državi-entitetu uvoznici;
- je izdata saglasnost za prekogranični promet otpada;
- se otpadi pakuju, etiketiraju i prevoze na način kojim se sprječava zagađenje okoliša u skladu sa najboljom raspoloživom praksom,
- postoji odgovarajuća dokumentacija o kretanju od tačke gde je njegovo kretanje počelo do momenta odlaganja u skladu sa nacionalnim i međunarodnim standardima i relevantnim međunarodnim pravilima i zahtjevima koji se odnose na početak prekograničnog prometa do tačke odlaganja.

Federalni ministar će provedbenim propisom dodatno regulisati prekogranični promet otpada.

Član 39.

Prekogranični promet opasnog otpada kada je Federaciji BiH izvoznik

U slučaju prekograničnog prometa otpada kada je Federacija BiH izvoznik, proizvođač ili izvoznik je dužan podnijeti pismeni zahtjev federalnom ministarstvu o namjeravanom izvozu otpada.

Zahtjev iz stava 1. ovog člana sadrži :

- podatke o izvoru, sastavu i količini otpada i podatke o proizvođaču;
- u slučaju otpada iz različitih izvora detaljan popis otpada, i ukoliko se zna, identitet prvobitnih proizvođača;
- ugovore za prevoz i osiguranje trećim licima u slučaju štete;
- mjere koje se trebaju preduzeti radi osiguranja sigurnog transporta;
- ime/naziv primaoca otpada, lokacija gdje će se tretirati i odlagati, kao i vrstu i važenje dozvole za rad postrojenja,
- podatke o procesima tretiranja i odlaganja otpada.
- specifične uslove za kretanje (obavezu korištenja određenih graničnih prelaza, informacije o kretanju za nadležne organe, način i vrijeme transporta, važenje saglasnosti).

Federalno ministarstvo izdaje saglasnost za izvoz otpada ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- da je sklopljen ugovor između uvoznika i operatera koja ističe ekološki način upravljanja otpadom;
- je primljeno pismeno odobrenje zemlje uvoznice i tranzitnih zemalja;
- je ostavljena odgovarajuća polisa osiguranja ili jamstvo banke u iznosu koji je potreban da pokrije troškove obrađivanja otpada bez opasnosti za okoliš.

Ugovor iz stava 3. alineja 1. ovog člana mora uključivati obavezu:

- prijema otpada nazad ukoliko pošiljka nije realizovana kako je planirano ili ukoliko je došlo do kršenja odredaba sklopljenog ugovora;
- primaoca da obezbjedi što je prije moguće i ne kasnije od 180 dana nakon prijema otpada potvrdu za federalno ministarstvo da je odlaganje otpada izvršeno na ekološki prihvatljiv način.

Član 40.

Prekogranični promet opasnog otpada kada je Federacija BiH uvoznik

Zabranjuje se uvoz otpada radi odlaganja u Federaciju BiH.

Otpad se može uvoziti u Federaciju BiH samo radi aktivnosti povrata materijala ili energije.

U slučaju prekograničnog prometa otpada kada je Federacija BiH uvoznik, primjenjuju se odredbe člana 39. ovog Zakona. Federalno ministarstvo dužno je nakon prijema saglasnosti države izvoznice i tranzitne zemlje, da u roku od 60 dana izda saglasnost za uvoz, odbiti davanje saglasnosti za uvoz ili zahtjevati dodatne informacije.

Član 41.

Prekogranični promet opasnog otpada kada je Federacija BiH tranzitna zemlja

U slučaju prekograničnog prometa otpada kada je Federacija BiH tranzitna zemlja, primjenjuju se odredbe člana 39. ovog Zakona.

Federalno ministarstvo dužno je nakon prijema saglasnosti države izvoznice i države uvoznice, da u roku od 60 dana izda saglasnost za tranzit, odbiti davanje saglasnosti za tranzit ili zahtjevati dodatne informacije.

Član 42.

Opšte odredbe za opasni otpad u prekograničnom kretanju

U slučaju redovnog otpremanja otpada otpadi sa istim fizičkim i hemijskim osobinama, istom odlagaču, preko iste carinske službe na izlazu iz zemlje i na ulazu u zemlju koja uvozi, i u slučaju tranzita, preko iste carinske službe na ulasku ili izlasku iz tranzitne države ili država, umjesto pojedinačnih saglasnosti može se dati opšta saglasnost.

Saglasnost iz stava 1. ovog člana daje federalno ministarstvo na period od najviše 12 mjeseci.

Nakon perioda iz stava 2. ovog člana opšta saglasnost može biti revidirana ili produžena za isti vremenski period u slučaju kada nije došlo do promjene uslova.

Član 43.

Primalac otpada u prekograničnom prometu dužan je obavijestiti federalno ministarstvo o kretanju nakon isporuke ili primitka otpada.

Odlagač je dužan obavijestiti i izvoznika i nadležne organe države izvoznice o primanju pošiljke u odgovarajućem roku i o završetku aktivnosti upravljanja otpadom.

Član 44.

Prekogranični promet otpada mora se osigurati finansijskim ili drugim garancijama prema zahtjevu države uvoznice ili države u tranzitu.

Posebnim propisom utvrdit će se vrste finansijskih garancija kojima se može osigurati prekogranični promet otpada.

Član 45.

Kada prekogranično kretanje otpada za koje postoji saglasnost ne može da se izvrši u skladu s odredbama ugovora, zemlja koja izvozi obezbjeđuje da otpadi budu vraćeni u zemlju izvoznicu, od strane izvoznika, ukoliko se ne može naći drugo rješenje za odlaganje otpada na ekološki prihvatljiv način u roku od 90 dana od dana dolaska otpada na odredište.

Član 46.

Prekogranični promet će se smatrati nezakonitim ako:

- sve zemlje koje učestvuju nisu obavještene;
- ne postoji odobrenje svih zemalja;
- je saglasnost falsifikovana ili pribavljena na prevarni način,
- u materijalnom smislu nije u skladu s dokumentima;
- rezultira namjernim odlaganjem (odbacivanjem) otpada kojim se krše odredbe ovog zakona i opšti principi međunarodnog zakonodavstva o zaštiti okoliša.

Član 47.

U slučaju prometa opasnog otpada radi odlaganja između entiteta BiH potrebno je obavještenje nadležnog ministarstva entiteta iz kojeg se izvozi otpad ministarstvu entiteta u koji se uvozi otpad.

Obavještenje sadrži:

- podatke o izvorima, sastavu i količinu opasnog otpada;
- dogovoren putni pravac i dogovoreno osiguranje za treće strane u slučaju štete;
- mjere za obezbjeđenje sigurnog transporta,
- ime/naziv primaoca otpada, lokacija na kojoj će se tretirati i način na koji će se odlagati otpad.

Izuzetno, federalno ministarstvo može zabraniti promet opasnog otpada radi odlaganja i/ili tretiranja ili promet iz drugog entiteta koji je već najavljen.

VII NADZOR NAD UPRAVLJANJEM OTPADA

Član 48.

Proizvođači otpada i operatori postrojenja za upravljanje otpadom dužni su sprovesti program nadzora, monitoringa i voditi evidenciju.

Proizvođači otpada i operatori postrojenja dužni su jednom godišnje sačiniti izvještaj o ispunjenju uslova iz dozvole i drugim podacima utvrđenim provedbenim propisom.

U skladu sa stavom 1.ovog člana proizvođači otpada i operatori dužni su obavijestiti nadležni organ o otkrivenim negativnim uticajima na okoliš odmah, a najkasnije 12 sati nakon pojave negativnog uticaja.

Član 49.

Nadzor nad aktivnostima upravljanja otpadom i ispunjenjem uslova iz dozvole u skladu sa odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrše inspektori zaštite okoliša i tržišno, turističko-ugostiteljski inspektor na federalnom nivou-federalni inspektor i na kantonalnom nivou-kantonalni inspektor (u daljem tekstu: inspektor).

Inspektor iz stava 1.ovog člana jednom godišnje vrši nadzor nad radom kantonalnih operatora za upravljanje otpadom i proizvođačima opasnog otpada u skladu sa posebnim propisima.

Inspektor iz stava 1.ovog člana obavještava proizvođača i operatora prije vršenja inspekcijskog nadzora.

U slučaju neposredne opasnosti po zdravlje ljudi i okoliš, inspektor će izvršiti nadzor bez prethodnog obaviještenja.

Član 50.

Operator je dužan inspektoru omogućiti vršenje nadzora.

Inspektor iz člana 49. stav 1. ovog zakona ima pravo da:

- uđe na lokaciju, u postrojenja i poslovne prostorije;
- zahtijeva od svih pravnih ili fizičkih osoba da stave na raspolaganje sve potrebne podatke, dokumentaciju i informacije;
- zaustavi prevoz otpada;
- otvori kontejnere sa otpadom;
- uzme uzorke iz otpada;
- vizuelno evidentira činjeničnu situaciju (video, slike, itd);
- zahtijeva preduzimanje svih neophodnih mjera radi usklađivanja aktivnosti sa uslovima iz dozvole i posebnih propisa,
- zaustavi aktivnosti ako su u opasnosti okoliš i ljudsko zdravlje.

U vršenju poslova iz stava 2.ovog člana inspektor neće nanijeti štetu i neopravdane troškove operatoru.

U slučaju uzimanja uzoraka, inspektor je dužan uzorak iz otpada čuvati u neizmjenjenom obliku u svrhu budućeg dokazivanja.

U slučaju iz stava 4. ovog člana uzimaju se 3 uzorka, jedan se čuva na lokaciji, jedan kao rezerva, a jedan se koristi za testiranje ili kao dokaz.

O izvršenom inspekcijskom pregledu sačinjit će se zapisnik.

Zapisnik potpisuje inspektor, predstavnik ili radnik operatora.

Jedan primjerak zapisnika predaje se operatoru.

Član 51.

Nakon izvršenog inspekcijskog pregleda inspektor rješenjem može:

- odrediti posebne uslove za budući rad;
- propisati posebne mjere koje se trebaju preduzeti i odrediti rok za preduzimanje mjera;
- narediti obustavu rada dok se uslovi ili zahtjevi ne ispune;
- izreći novčanu kaznu ili druge mjere zbog kršenja uslova propisanih dozvolom,
- narediti zatvaranje postrojenja ako se aktivnosti ne mogu izvoditi bez štete po prirodu i ljudsko zdravlje;
- narediti otklanjanje uzroka štete i vraćanje okoliša u prvobitno stanje.

Ako u vršenju inspekcionog nadzora inspektor utvrdi da će budući rad ili proizvodnja prouzrokovati neposrednu opasnost žalba na rješenje inspektora ne odlaže izvršenje rješenja.

VIII KAZNENE ODREDBE

Član 52.

Ko prikuplja, tretira, pohranjuje, prevozi i odlaže otpad bez dozvole i time izazove opasnost po život i zdravlje ljudi ili zagađenje vazduha, vode ili zemlje ili rizik za biljni i životinjski svijet, čini krivično djelo i kaznit će se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Ko odlaže eksploziv, zapaljivi, toksični ili zarazni otpad bez odobrenja i tim izazove opasnost po život i zdravlje ljudi ili zagađenje vazduha, vode ili zemlje ili rizik za biljni i životinjski svijet čini krivično djelo i kaznit će se zatvorom od jedne do pet godina.

Ako je djelo iz stava 1. i 2. ovog člana učinjeno iz nehata, učinitelj će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Član 53.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1000 KM do 100 000 KM kaznit će se za prekršaj svaka pravna osoba ako:

- ne pribavi dozvolu za aktivnosti upravljanja otpadom (član 12.) ili krši uslove propisane u dozvoli;
- ne uskladišti otpad na okolinski prihvatljiv način prije njegovog odlaganja ili ponovnog korišćenja (član 24.)
- redovno ne obaveštava nadležni organ o otpadu preuzetom na tretman (član 29);
- koristi otpad suprotno odredbi člana 31.,
- odlaže otpad suprotno odredbi člana 33.,
- vrši prekogranični promet otpada suprotno članu 39.stav 3.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 10 000 KM kaznit će se za prekršaj iz stava 1. ovog člana odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500,00 KM kazniće se fizičko lice za prekršaj iz stava 1. ovog člana.

(4) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 5000,00 KM kazniće se osoba koja obavlja samostalnu poslovnu djelatnost - obrt, za prekršaj iz stava 1. ovog člana.

IX NAKNADA ŠTETE

Član 54.

Federacija BiH odgovorna je za preduzimanje hitnih mjera ili aktivnosti čišćenja ukoliko se ne može ustanoviti odgovornost počinioca, a interesi zaštite ljudskog zdravlja, biljnog i životinjskog svijeta zahtjevaju direktnu i brzu aktivnost.

Odredba stava 1. ovog člana ne isključuje preduzimanje odgovarajuće sanacione mjere i povrat troškova.

Radi sprječavanja veće štete i ograničenja daljnjih štetnih efekata na okoliš, federalni ministar i kantonalni ministar mogu preduzeti sve mjere u cilju sprječavanja i ograničavanja dalje štete ili narušavanja na teret počinioca štete.

X PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 55.

Postojeća postrojenja i aktivnosti

(1) Ako su postojeća postrojenja deponije koje već imaju dozvolu, ne mogu nastaviti raditi ukoliko ne podnesu plan prilagođavanja upravljanja otpadom.

-u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona, vlasnik lokacije ili postrojenja će pripremiti i podnijeti nadležnim organima, radi odobrenja, plan prilagođavanja koji se sastoji iz korektivnih mjera za koje vlasnik postrojenja smatra da su potrebne,

-nakon podnošenja plana prilagođavanja, nadležni organ će donijeti odluku da li se aktivnosti mogu nastaviti,

-na osnovu odobrenog plana prilagođavanja nadležni organ će dozvoliti rad i odrediti prelazni period za završetak realizacije plana koji neće biti duži od tri godine od dana odobrenja.

(2) Provedbenim propisom uredit će se sadržaj plana prilagođavanja i aktivnosti koje će preduzeti nadležni organ.

Član 56.

Sve pravne osobe će uskladiti svoje aktivnosti sa odredbama ovog zakona u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odredbe ovog zakona primjenjivat će se na sve započete postupke za odobravanje obavljanja aktivnosti upravljanja otpadom u slučajevima gdje još nije donesena prvostepena odluka.

Član 57.

Odredbe Zakona o zaštiti okoliša, koje se tiču nadležnosti drugih organa, primjenjivat će se u mjeri u kojoj nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 58.

Propis iz člana 8. stav 1. donijet će Parlament Federacije BiH u roku od 18 mjeseci od stupanja na snagu ovog zakona.

Propise iz čl. 14., 24., 44.stav 2. i 48.stav 2 donijet će Vlada F BiH u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propis iz člana 17. donijet će federalni ministar u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propise iz čl. 1. alineje1., 13. st. 4., 22. stav 2., 29.stav 4., 36. stav 1., i 55. donijet će federalni ministar u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propisi koji se tiču:

- aktivnosti upravljanja otpadom i zadataka vezanih za klinički otpad,
- aktivnosti upravljanja otpadom i zadataka vezanih za ljudske lijekove,
- zahtjevi javnog zdravstva za različite aktivnosti i opracije upravljanja otpadom
- provođenja člana 17 ,

donijet će federalni ministar u saradnji sa federalnim ministrom zdravlja u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

"Propis iz člana 38. stav 2. donijet će federalni ministar u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propis iz člana 4. stav 1. iz definicije za "otpad" donijet će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Sprovedbene propise iz člana 16. donijet će federalni ministar za sljedeće vrste otpada: ambalažni, oprema koja sadrži polihlorirane bifenile - PCB i polihlorirane terfenile - PCT, otpadne gume, stara vozila, baterije i akumulatore, otpadna ulja, električni i elektronski otpad, otpadni azbest, titandioksid, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Sprovedbeni propis iz člana 16. koji se tiče građevinskog otpada donijet će federalni ministar u saradnji sa federalnim ministrom prostornog uređenja u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propisi koji se tiču:

- posebnih zahtjeva za biorazgradljive poljoprivredne otpade, i
 - uslova i zahtjeva za korištenje kanalizacionog mulja u poljoprivredi,
 - uvjeta i zahtjeva za životinjski otpad (član 1. stav2.)
 - uslova i zahtjeva za ostatke i otpade nastale proizvodnjom i korištenjem hemikalija u poljoprivredi
- donijet će federalni ministar u saradnji sa federalnim ministrom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona.

Propisi iz člana 9. donijet će zakonodavno tijelo kantona u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 59.

Odredbe posebnih zakona koji uređuju pitanja upravljanja otpadom prestaju da važe stupanjem na snagu ovog zakona.

Član 60.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenim novinama Federacije BiH”